

59

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS (BOĻŠEVIKU) PARTIJAS

(LK(b)P) DAUGAVPILS APRIŅKA KOMITEJA

PA - 116. fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1940.g. - 1941.g.;

1944.g. - 1949.g.

No 1920.g. līdz 1940.g. pirmajai pusei Daugavpils apriņķī LKP Latgales apgabala organizācijas¹⁾ sastāvā nelegāli darbojās LKP Daugavpils pilsētas un 5 rajonu partijas organizācijas: Aglonas, Bīķernieku, Krāslavas, Līvānu un Preiļu.²⁾

1940.g. jūnijā tās legalizējās.

1940.g. 15. augustā LK(b)P CK no lēmuma likvidēt LKP apgabalu organizācijas likvidēt un tā vietā izveidot 19 (pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma) apriņķu un 4 pilsētu LKP organizācijas.

1940.g. 15. septembrī tika nodibināta LKP Daugavpils pilsētas³⁾ un LKP Daugavpils apriņķa organizācija.⁴⁾

LKP Daugavpils apriņķa organizāciju vadīja apriņķa komiteja (AK), 9 cilvēku sastāvā.

1940.g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem partijas sūniņas tika pārdēvētas par partijas pirmorganizācijām.

LK(b)P Daugavpils apriņķa organizācijas atskaites vēlēšanu kopsapulce notika 1940.g. 7. decembrī.⁵⁾

LK(b)P Daugavpils apriņķa komitejas struktūra bija šāda:⁶⁾

- 1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Latgales apgabala komitejas dokumentu fonda nav.
- 2) LVA, PA-101.f., 2.apr., 54.l., 12.lp.
- 3) Sk. Daugavpils pilsētas komitejas (PA-103.fonds) vēsturisko izziņu.
- 4) LVA, PA-101.f., 2.apr., 54.l., 12.lp.
- 5) Turpat, l. un 27.lp.
- 6) Turpat, 361.l., 24.lp.

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propogandas un agitācijas nodaļa
- kadru nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā statistikas un vienotes partijas biedra kartes sektors).

1940. gadā LK(b)P Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā ietilpa 8 partijas pirmorganizācijas un 1941.g. maijā - 5.⁷⁾

Sākoties vācu okupācijai 1941. gada jūnijā, apriņķa komiteja darbību pārtrauca.

1943.g. rudenī nodibināja Daugavpils apriņķa partijas pagrīdes komiteju.⁸⁾ Līdz 1943.g. galam to vadīja jaunizveidotā LK(b)P Latgales apgabala komiteja.⁹⁾

Pēc padomju varas atjaunošanas Daugavpilī (1944.g. 27. jūlijā) LK(b)P Daugavpils AK legalizējās. 1944.g. 19. augustā LK(b)P CK apstiprināja tās sastāvu: pirmais un otrais sekretārs, sekretāre kadru jautājumos, Daugavpils apriņķa izpildkomitejas priekšsēdētājs, Iekšlietu tautas komisariāta Daugavpils apriņķa nodaļas priekšnieks.¹⁰⁾

Vēlāk LK(b)P Daugavpils AK locekļus ievēlēja apriņķa atskaites vēlēšanu partijas sapulcē (no 1947.g. - konferencē), AK plēnumā ievēlēja sekretārus un apriņķa komitejas biroju. Biroja un AK personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. gadā AK locekļu skaits - 23, biroja - 7,¹¹⁾ 1949. gadā - 31, birojā - 9.¹²⁾

---

7) LVA, PA-101.f., 2.apr., 524.l., 47.lp. un 526.l., 95.lp.
 8) LVA, PA-301.f., 1.apr., 29.l., 29.lp. un История Коммунистической партии Советского Союза. - М., 1970 - т. 5, кн. I - С. 633.
 9) Коммунистическая партия Латвии в цифрах. 1904-1983г.г. - Рига, 1984 - С. 52.
 10) LVA, PA-101.f., 3.apr., 101.l., 16.lp.
 11) LVA, PA-116.f., 2.apr., 1.l., 47.lp. un 27.l., 36.lp.
 12) LVA, PA-101.f., 3.apr., 13.l., 114.lp.

No 1944.g. līdz 1948.g. LK(b)P Daugavpils AK struktūra bija šāda:¹³⁾

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā statistikas un vienotās partijas biedra kartes sektors)
- militārā nodaļa
- kadru nodaļa (no 1945. gada).

Reorganizācijas rezultātā no 1949.g. 1. marta kadru nodaļu un militāro nodaļu likvidēja; organizātoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizācijas nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu, kā arī rūpniecības un transporta nodaļu.¹⁴⁾

1949.g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm.¹⁵⁾

Šī struktūra saglabājās līdz LK(b)P Daugavpils AK likvidācijai. Saskaņā ar LK(b)P CK 1947.g. 14. oktobra lēmumu Daugavpils apriņķi sadalīja divos apriņķos - Daugavpils un Krāslavas, izveidoja LK(b)P Krāslavas apriņķa komiteju.¹⁶⁾

LK(b)P Daugavpils apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 23 partijas pirmorganizācijas un 1949. gadā - 75.¹⁷⁾

Saskaņā ar LK(b)P CK 1947.g. 15. jūlija lēmumu apriņķu komitejām atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas pagastu pirmorganizācijās, kur tajās bija ne mazāk kā 10 VK(b)P biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus¹⁸⁾ (algota partijas organizatora (partorga) amatu (LK(b)P CK noteica 1941.g. 6. janvārī).¹⁹⁾ LK(b)P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kuras atradās pagasta teritorijā.

1949. gadā Daugavpils apriņķī darbojās LK(b)P 12 pagastu komitejas:²⁰⁾

- Aglonas
- Aizkalnes

13) LVA, PA-101.f., 3.apr., 13.l., 114.lp.

14) Turpat, 12.apr., 17.l., 46.-47.lp.

15) Turpat, 289.lp.

16) Turpat, 10.apr., 22.l., 87.88.lp. Sk. LK(b)P Krāslavas apriņķa komitejas (PA-136.fonds) vēsturisko izziņu.

17) LVA, PA-101.f., 8.apr., 50.l., 29.lp. un 12.apr., 134.l., 62.lp.o.p.

18) Turpat, 10.apr., 19.l., 48.lp.

19) Turpat, 1.apr., 12.l., 38.lp.

20) Turpat, 12.apr., 126.l., 158.-159.lp.

- Bīķernieku
- Kalupes
- Lākenas
- Līvānu
- Naujenes
- Nicgales
- Preiļu
- Rudzētu
- Vārkavas
- Višķu

Ar VK(b)P CK 1949.g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK biroja 1949.g. 30. decembra lēmumu, Latvijas PSR nodibināti 58 lauku rajoni. LK(b)P apriņķa un pagasta komitejas likvidēja, to vietā izveidoja LK(b)P rajonu komitejas.²¹⁾ LK(b)P Daugavpils AK vietā tika nodibināta LK(b)P Daugavpils un Līvānu rajonu komitejas.²²⁾

Daļu Daugavpils apriņķa pagastu pievienoja Preiļu rajonam.

I kat. arhīviste

T. Jakovļeva

21) IVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 193.lp.

22) Sk. LKP Daugavpils rajona komitejas (PA-4121.fonds) un Līvānu rajona komitejas (PA-4133.fonds) vēsturiskā izziņas.

Šinī lietā 62 / subdesat
divas numurētas lapas
1999. g. «13.» decembris
LVA arhivists B. Kraneļa